

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, dimecres 4 de Juny de 1913

Núm. 129

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE
LUXUOSAS HABITACIONS
QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS
Cotxes a tots els trens — Plaça de Prim - REUS — Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES
SERVEI DE GRAN LLUIMENT
PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts.—Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià.—Gran menjador per a 500 comensals.—Espléndida il·luminació.—Servei esmerat.—Cuina selecta.—Perruqueria i banys.

Sobre'l crim del capitá Sánchez

Esborrana la lectura dels relats que la premsa ha vingut fent del crim monstruós comès pel capitá Manuel Sánchez, en la persona del senyor García Jalón, dintre un establiment del ram de Guerra, en l'Escola Superior Militar, de Madrid. No, no anem a recullir detalls de l'abominable crim; bé prou que se n'hauran enterat nostres lectors per les informacions, massa extenses i pròdigues que s'han publicat. Anem, sí, a recullir alguns comentaris que sobre dit crim s'han estampat en determinats periòdics, amb els quals estem conformes.

La premsa conservadora havia intentat, desde que començaren a recaure les sospites de que'l capitá Sánchez i la seva filla poguessin tenir que veure en la misteriosa desaparició del senyor García Jalón, desviar l'acció judicial contra dit capitá. Un periòdic recullí unes quantes frases d'aquella premsa; un s'apressava a publicar una carta anònima en la qual s'assegurava que'l malhaurat García Jalón se n'havia anat a Amèrica; un altre assegurava que en l'afer se fantasejava molt, i "La Epoca" descrivint la separació del capitá dels seus fills, a l'ésser conduït pres, deia que s'havia despedit "con una sencillez verdaderament commovedora"; i quan escrivia això, ja s'havien trobat en l'escusat del domicili del capitá troços de carn humana.

Un periòdic, comentant això, digué lo següent:

"No's extranya aqueixa prudència piadosa de la premsa conservadora. El senyor Manuel Sánchez era una persona religiosa, honorable, cavallerosa, que no havia tingut mai idees subversives, que no's complavia amb lectures impies, que no havia pres part en cap miting de propagandes democràtiques ni com a actor, ni com a espectador. Qui podia dubtar d'un home així? I tenint totes aquestes qualitats,

no era lògica la cauta defensa de les plomes conservadores? El capitá Sánchez era un dels seus. Per això el defensaven amb detalls sentimentals o amb silencis menyspreuadors de la campanya de la premsa republicana—"España Nueva" i "El País"—que insistia en atribuir al capitá i a la seva filla una directa participació en la desaparició den García Jalón. "El Imparcial", arribà a parlar humorísticament de "detectives deportivos".

Escrivim això no per a apropiar el descobriment d'una bestialitat tràgica a favor dels nostres sentiments. Les males ànimes no tenen filiació política ni religiosa. Damunt del crani anormal del capitá lo mateix podia posar-hi la seva ornamentació de kepis, com un soldau, com una gorra frigia, perquè la maldat de vegades se defensa sota la religiositat, com amb l'honorabilitat, o el sentimentalisme democràtic. Volem dir senzillament la ridícula dels conservadors quan atribueixen la perversitat d'una ànima a l'escola laica o creuen que's pot ésser inestuos o assassí, després de llegir un llibre de l'Escola Moderna".

Ens fem nostres les atinades observacions transcrits, com així mateix ens fem nostre el paragraf que va a continuació, que transcrivim sense comentari, que diu així:

"Com que'l Jutjat és assequible a tothom, i desde'l jutge a l'últim escribent, a tots ha pres la febre de la publicitat, les noves hi són a embostes i de totes maneres, de totes formes, de tots calibres. Lo que no se sab encara és que, després de tot lo que's va coneixent de l'Escola Superior de Guerra, de tot lo que allí ha passat quasi a la vista de tothom, d'haver-se convertit aquella casa en lloc de contractació de dones, en cau de violacions, en càtedra d'estafes, en assil de falsificadors, en timba oberta, en niu d'assassins, en parany de tota mena de vicis, lo que no se sab, dic, és que hagin dimittit ni el director, ni el capitá

general de Madrid. Lo que no se sab tampoc, és que's vulgui derogar la vigent legislació sobre tribunals d'honor.... No més se van sabent nous crims, noves malifetes, nous criminals...."

Notes polítiques

Al Congrés

El debat polític

Al reanuar se les Corts, el prop passat dilluns, en Romanones explicà en amb dues Cambres, els motius de la última crisi.

Digué que després del discurs den Mañra no podia continuar al banc blau sense plantejar la qüestió de confiança, i aixís ho feu, havent-li ratificat els poders el rei després d'escoltar als presidents i expresidents darrer de les Cambres i del Consell, els quals li aconsellaren la continuació dels liberals.

Aquí ens tenim altra volta—acabà dient—sotmesos a la crítica de la Cambra.

Un aplaudiment molt raquític per cert, de la majoria, premià les paraules del president.

Es clar com podia acullir amb entusiasme la majoria un govern rehabilitat... interinament? Doncs ja es sabent que si no hi hagut modificació o canvi de ministeri, ha sigut perquè la crisi fou prematurament plantejada.

S'espera el final del debat polític per a resoldre en definitiva.

En Lerroux

Reanuat el debat polític al Congrés, ha fet ús de la paraula en Lerroux, recullint l'alusió den Mañra que l'acusà d'inductor de l'atentat de que fou víctima a Barcelona per en Posa.

Ha negat en Lerroux que ell hagi aconsellat mai l'atentat personal, afegint que per a res ha apoïat ni ajudat a Posa, com si el portaven del seu partit a Barcelona, "El Progreso", fos un diari de la Xina, car ja és sabut que dit diari obrí i encapçalà una suscripció en les seves planes per a redimir del servei de les armes a l'agressor den Mañra.

Ademés amb el major cinisme, en Lerroux, ha explicat lo que ja sabíem però que mai hauríem cregut que se atrevís a declarar, i encara pitjor, a proclamar-ho com un mèrit, o sigui que fa de reventa vagues generals, apoiant indirectament als governs de la monarquia en situacions de greu perill com en la vaga de 1911.

Després, adulant a l'exèrcit i donant una hofetada als darrers sublevats per la República, ha afegit que no demana l'indult del fogainer del "Numancia" perquè cal mantenir la disciplina mi-

litar; lo qual li ha valgut una ovació dels patrioters de tots els costats de la Cambra.

Ha fet l'apologia dels successos de juliol de 1909. Però ha omittit que ell, tant irrevolucionari, va passar de llarc pel davant de Barcelona, embarcat, anant-se'n a Londres, vinguent de menjar-se el «doro pan de la emigración» en els mill ors hotels de l'Argentina.

Ha atacat durament an en Mañra, però fent totes les salvetats personals, dient que'l considera un home honrat i de grans mereixements, però un polític funest, inactuel, en absolut incompatible amb les corrents modernes.

D'aquí que ell, en Lerroux, amb el partit radical, declarà an en Mañra la més franca hostilitat.

Ha dit que no hi havia partit republicà que ara alguns prohoms republicans se disposen a evolucionar cap a la monarquia, però que la massa no'l seguirà. En Lerroux aspira a ser el jefe de tots els republicans d'Espanya per a fer se pagar millor el seu paper de traïdor de la República.

En resum; amb el seu discurs en Lerroux s'ha revelat el cinic de sempre, l'insolent moral de tota la vida.

Per xò el seu discurs ha tingut successos entre la monarquia, els quals venen en Lerroux la salvaguardia dels seus interessos, el Jades sempre disposat a vendre per 30 diners acapdillant, retent una massa baixa la seva férala que entre les files d'altres partits honradament republicans seria un indubtable perill per a la monarquia.

En Cambó

Després den Lerroux, ha parlat en Cambó.

El «leader» dels regionalistes catalans ha fet un discurs de doctrina política, declarant-se contrari del torn pacífic dels partits dinásticos, aduint els punts de vista sustentats en sos darrers discursos pronunciats a Barcelona i Tarragona, que ja coneixen nostres lectors. S'ha remontat a la crisi que fou conseqüència de la caiguda dels conservadors, censurant que allavors en Mañra abandonés el poder davant el requeriment d'un partit que s'havia declarat facciós.

No troba bé l'actitut den Mañra en la que l'allunya del poder. Ni està conforme amb les censures indirectes que'l jefe dels conservadors dirigeix al poder moderador sempre que aquest no fa la seva voluntat.

D'altra banda, ha elogiat molt en Cambó la personalitat den Mañra, fent extensius aquests elogis al partit conservador, en el qual—ha dit—hi ha homes amb més mereixements que en el partit liberal.

Ha dit el «leader» dels regionalistes que'l partit conservador representa quel-

com perdorable, insubstituible en la política, però que s'ha d'anar a una renovació política amb la base de la concentració en el poder dels diferents partits polítics que coincideixin en una obra comú o de mutues concessions.

Per a avalar aquesta seva tesis, ha posat l'exemple, en Cambó, de varies nacions europees com França i Anglaterra.

Naturalment, aquesta part del seu discurs ha sigut acollida amb forts rumors, perquè revela el plan polític dels regionalistes que tenen fam de governar.

En resum: En Cambó ha preconitzat una política d'aliança.

Ha dit que aixís entrarien a governar els partits extra constitucionals que, com el regionalista, es venen obligats a romandre en l'oposició perpètua, essent aquest un gros mal, segons en Cambó, per al país i les institucions.

I poca cosa més ha dit en Cambó, segons els extractes que nosaltres hem llegit del seu discurs, digne d'ésser recollit.

L'Alba i en Dato

Han intervingut breument en el debat l'Alba i en Dato.

El ministre de la Governació ha rebutjat lo dit per en Cambó que'l govern és interi. Ha afegit que sentia que per ara i tant hagués de romandre solitari el «leader» dels regionalistes. Respecte al discurs den Lerroux, ha elogiat que un home com ell hagi defensat la disciplina militar.

En Dato ha intervingut en el debat per a aclarir uns dades sobre la crisi en que caigué el partit conservador.

Se sospengué el debat per a continuar-lo ahir i els dies successius, dedicant-hi dues hores diaries, doncs les restants se dedicaran a la discussió del projecte de llei derogant la de Jurisdiccions i els altres projectes pendents.

Les Mancomunitats al Senat

En la sessió d'ahir del Senat se posà a discussió el projecte de llei de les Mancomunitats.

S'aixecà a parlar en Romanones per a dir que deixava en llibertat d'acció als senadors liberals, doncs—digué—no figura aquest projecte en el programa del partit liberal.

En Gullón agrai an en Romanones les seves manifestacions.

Seguidament usà de la paraula el marquès de Santa Maria per a consumir el primer torn en contra, diguent que'l projecte és atentatori a l'integritat de la patria.

El senyor Gutiérrez li contestà en nom de la comissió.

I no sabem més. Tant de bó que sartin triomfantes les

ALS VITICULTORS.

parteix amb dificultat, és necessària una quantitat major de sulfat per a produir els mateixos efectes i és freqüent l'obstrucció dels pulveritzadors quedant en el fons dels recipients la major part del sulfat fet, omanem el PAPER REACTIU SERRA de resultats excel·lents i preu infim.

Es de suma conveniència que'l caldo bordeles que prepara el viticultor per a combatre les malalties criptogàmiques sigui precisament neutre. La preparació no ha d'ésser ni àcida, ni bàsica; perquè, si és lo primer, ataca les fulles del cep cremant-les i com resulta, ademés, molt soluble, és fàcilment arrastrada per les plujes i és nula la seva acció benèfica. Si, pel contrari, és excessivament bàsica, aleshores se deposita amb rapidesa, se romanent en el fons dels recipients la major part del sulfat fet, i per a això re-

MANERA D'EMPLEAR EL PAPER REACTIU SERRA

Quan s'hagi tirat en la solució de sulfat de coure, una quantitat prudencial d'aigua de calç, se sumergeix en la barreja una tira de paper reactiu. Si aquest, permaneceix blanc, és que no hi ha encara prou calç i se n'hi va afegint fins que, al sumergir-lo de nou, adquireixi el paper un color fort vermell.

CADA LLIBRET VAL 25 CÈNTIMS

FARMACIA SERRA

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 80

REUS

VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C.^a

Martí Napolità (Alcañiz), 7
REUS

IBARRA i C.^a Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Màlaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril, Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián).—Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Màlaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe per a Larcá i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor "Luarca núm. 3," i per a Dunberque als vapors de la Companyia Francesa "Dennis i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Juny	5	Vapor Cabo San Vicente
"	12	" Toriñana
"	19	" San Antonio
"	26	" Peñas
Juliol	3	" Nao

Per a Cette i Marsella

Juny	6	Vapor Cabo San Antonio
"	13	" Peñas
"	20	" San Sebastián
"	27	" San Martín
Juliol	4	" Quejo

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 45

DESCUBRIMIENTO SENSACIONAL

Curación radical de todas las enfermedades de la piel, de las llagas de las piernas y del artrismo, reumatismo, gota, dolores, etc., por medio del

Tratamiento de L. RICHELET

Antes de la curación

Después de 15 días del tratamiento

Hemos señalado ya a los lectores de nuestro periódico, el Descubrimiento sensacional del Sr. RICHELET (farmacéutico-químico) en Sedan (Francia), en lo concerniente a las enfermedades de la piel y de la sangre. A continuación indicamos las afecciones que más particularmente son curadas por este prodigioso tratamiento:

Escemas, herpes, impetigos, acnes, sarpullidos, prurigos, rojeces, sarpullidos farináceos, psoriasis, sycosis de la barba, comezónes, enfermedades del cuero cabelludo, afecciones de la nariz y oídos, llagas y eczemas varicosas de las piernas, enfermedades sifilíticas.

La curación es igualmente segura en los trastornos de la circulación en el hombre y en la mujer, y en el artrismo, reumatismo, gota, dolores, etc.

JAMÁS HA HABIDO UN DESACIERTO. Este maravilloso tratamiento, ejerce su acción tanto en el punto donde se localiza el mal como en la sangre, que la deja completamente purificada y regenerada. El tratamiento de L. Richelet se encuentra en todas las buenas farmacias y droguerías de España, Canarias y Baleares.

Pídase hoy mismo un folleto ilustrado en lengua española al autor: Sr. RICHELET, al depositario general en España D. FRANCISCO LOYARTE, droguería, calle San Marcía 33, SAN SEBASTIAN, y será remitido gratuitamente.

L. RICHELET, 13, rue Gambetta, SEDAN (Francia)
DEPÓSITO GENERAL Y VENTA.—Droguería de D. Francisco Loyarte, calle de San Ignacio de Loyola, 9, San Sebastián.
Venta en Reus.—A. PUNYED LLOBERAS, calle Llovera, 47.—ANTONIO SERRA, Arrabal de Santa Ana, 80.

EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14.

REUS. L'unió fa la força

Fi de l'Associació.—L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimonis que pensin en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la misèria. Els sollicitants denen tindre en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una módica quantitat per a gastos d'administració, podran assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

Pólices pagades fins a la fetxa 12, havent desembolsat 235'70 i cobrant els seus hereders 4.744'00 pessetes. Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 ptes.

La correspondència al Director General don A. Bieto Baldrich

TOTS PER A UN. UN PER A TOTS

Anunci aprovat per la Comissaria General de Segurs.